

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 29 grudnia 2014 r.

A. K. (1) w dniu 4 kwietnia 2011 r. wniósł o dopuszczenie go do współposiadania lokalu nr (...) położonego w budynku przy ul. (...) w W., przez określenie jego prawa do zajmowania i użytkowania największego pokoju w tym lokalu oraz do korzystania z kuchni, łazienki, toalety i przedpokoju w tym lokalu oraz nakazanie A. K. (2) wydanie mu największego pokoju, w wyżej opisanym lokalu do jego wyłącznego posiadania poprzez wydanie mu kluczy do tego pokoju i nakazanie A. K. (2) wydania kluczy od drzwi wejściowych do przedmiotowego lokalu. W uzasadnieniu wskazał, że na skutek dziedziczenia po swojej matce A. K. (2) i ojcu B. K. (1) jego udział w całym pozostawionym przez nich majątku, wynosi 5/8 części spadku (pozew o dopuszczenie do współposiadania k. 110-111).

A. K. (2) w odpowiedzi na pozew o dopuszczenie do współposiadania wniosła o oddalenie pozwu i zasądzenie kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu wskazała, że powierzchnia, której posiadania żąda A. K. (1) stanowi niemal połowę powierzchni użytkowej lokalu jest, zatem większa niż wynikająca z 1/4 udziału w spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu (odpowiedź na wniosek o dopuszczenie do współposiadania k. 98-99).

Wnioskiem z dnia 11 października 2011 r. A. K. (2) wniosła o dokonanie działu spadku po B. K. (1). Wnioskodawczyni wskazała, że w skład spadku wchodzi następujące przedmioty: 1. 6/8 części udziału we własnościowym spółdzielczym prawie do lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w W., o łącznej powierzchni użytkowej 71,3 m² o wartości 240.000,00 zł, 2. 6/8 udziału we własności działki rekreacyjnej o powierzchni 900 m² położonej w S. w gminie N. o wartości 26.250,00 zł, 3. 1/2 udziału we własności samochodu osobowego marki F. (...), rok produkcji 2008, o wartości 11.000 zł oraz 4. 1/2 depozytów bankowych o łącznej wartości 12,086,14 zł. Wnioskodawczyni zaproponowała dokonanie podziału przez sprzedaż majątku wymienionego w pkt 1-3 wniosku i podział uzyskanych środków zgodnie z postanowieniem Sądu o stwierdzenie nabycia spadku po B. K. (2) oraz odnośnie majątku wymienionego w pkt 4 również przez podział zgodny z postanowieniem Sądu o stwierdzeniu nabycia spadku (wniosek k. 123-124).

W odpowiedzi na wniosek uczestnik postępowania A. K. (1) wskazał, iż nie kwestionuje wartości składników majątku wymienionych we wniosku przez wnioskodawczynię. Jednakże nie są to wszystkie składniki majątku spadkowego, gdyż dla spadkodawcy (...) Bank (...) S.A. w W. prowadził: rachunki lokat (Lokata Terminowa Progresja) o nr (...) z kwotą kapitału 20.000,00 zł oraz o nr (...) z kwotą kapitału 100.000,00 zł, rachunek dla oszczędnościowej księżeczki mieszkaniowej nr (...) oraz rachunek S. z (...) o nr (...). Uczestnik wskazał, że powyższe lokaty zostały zamknięte w dniu 29 stycznia 2011 r. i środki z nich zostały przelane na S. z (...), a następnie przelane przez wnioskodawczynię na inne rachunki prowadzone na jej nazwisko. Rachunek prowadzony dla oszczędnościowej księżeczki mieszkaniowej wygasł w dniu 31 stycznia 2011 r., a środki z niego zostały przelane na rachunek S. z (...). Ponadto uczestnik wskazał, iż nie zgadza się z zaproponowanym we wniosku działem spadku i wnosi o przekazanie mu na wyłączną własność składników opisanych w pkt 1 i 2 wniosku, zaś składnika opisanego w pkt 3 na wyłączną własność wnioskodawczyni i zasądzenie odpowiednich spłat. Ponadto wniósł o przeprowadzenie działu spadku po swojej matce A. K. (2) zmarłej w dniu 29 grudnia 1988 r. (odpowiedź na wniosek k. 139-140).

Wnioskodawczyni podtrzymała swoje stanowisko wskazała, że wymieniła wszystkie przedmioty wchodzące w skład spadku po B. K. (1). Wskazała, iż numery rachunków podane w odpowiedzi na wniosek przez uczestnika były to wspólne rachunki jej i B. K. (1) i wszystkie operacje na rachunkach prowadzone były za wiedzą obojga posiadaczy. Podniosła, iż nie zgadza się na podział zaproponowany przez uczestnika (pismo procesowe wnioskodawczyni z dnia 8 lutego 2012 r. k. 100-102).

W piśmie procesowym z dnia 4 kwietnia 2012 r. wnioskodawczyni wskazała, że popiera wniosek o dział spadku po A. K. (2) w ten sposób, żeby przyznać spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...), położonego przy ul. (...) w W. oraz prawo do działki rekreacyjnej położonej w S. w gminie N. na wyłączną własność B. K. (1) oraz

przyznanie na wyłączną własność A. K. (1) samochodu osobowego marki W.. Wskazała, iż popiera wniosek o dokonanie działu spadku po B. K. (1), poprzez przyznanie na wyłączną własność wnioskodawczyni prawa do spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...). Wnioskodawczyni wniosła ponadto o zaliczenie na poczet schedy spadkowej, darowizn otrzymywanych przez uczestnika w postaci: biżuterii: złotego łańcucha, złotego sygnetu grawerowanego, pierścienia rozety z brylantami, spinki do krawata z perłą i brylantami o wartości około 80.000 zł (darowizna z 2001 r.), pieniędzy w kwocie 10.000 zł na zakup samochodu Tarpan (darowizna z 1996 r.), dwóch telefonów komórkowych o wartości około 2.000 zł za każdy typ A. i Motorola (darowizna z 1996 r.), spłata zadłużenia u operatora sieci komórkowej w kwocie 5.400 zł (darowizna z 1997 r.), darowizny w kwocie 20.000 zł na zakup (...) typu laweta w kolorze niebieskim (darowizna z 1998r.), przez cały okres od 1997 r. do śmierci spadkodawcy darowizn czynionych tytułem spłaty długów uczestnika w łącznej kwocie 30.000 zł, darowizny w postaci opłacania czynszu najmu mieszkania dla uczestnika przez 1998 r., w łącznej kwocie 14.400 zł oraz darowizny z okazji ślubu uczestnika w kwocie 18.000 zł. Łącznie kwoty darowizn uczynionych na rzecz uczestnika, jakie powinny być zaliczone na poczet jego schedy to kwota 181.800 zł. Wnioskodawczyni wniosła również o rozliczenie kosztów utrzymania majątku spadkowego stanowiącego współwłasność, w ten sposób, że w przypadku orzeczenia o przysądzeniu określonych składników majątkowych na rzecz wnioskodawczyni lub uczestnika, osoba przysporzona ma zwrócić koszty poniesione na daną rzecz przez wnioskodawczynię (pismo procesowe wnioskodawczyni z dnia 4.04.2012 r. k. 112-114).

Uczestnik w odpowiedzi na powyższe pismo wnioskodawczyni wniósł o przeprowadzenie podziału majątku dorobkowego A. i B. K. (1) i działu spadku po A. K. (2), w ten sposób aby: przyznać na rzecz uczestnika prawo do spółdzielczego własnościowego lokalu mieszkalnego nr (...), położonego w W. przy ul. (...) ze spłatą na rzecz B. K. (1), przyznać na wyłączną własność B. K. (1) prawo do nieruchomości położonej w S. ze spłatą na rzecz A. K. (1) oraz przyznać na wyłączną własność B. K. (1) samochód osobowy marki W. ze spłatą na rzecz A. K. (1). W kwestii lokat wniósł o zaliczenie pobranych przez wnioskodawczynię środków z lokat na należny jej udział w spadku (pismo uczestnika z dnia 30.04.2012 r. k. 131, pismo uczestnika z dnia 22.07.2013 r. k. 130).

Na rozprawie w dniu 4 kwietnia 2012 r. uczestnik cofnął wniosek o dopuszczenie go do współposiadania lokalu nr (...) położonego przy ul. (...) w W.. W wyniku czego Sąd umorzył postępowanie (protokół z rozprawy k. 28, postanowienie Sądu o umorzeniu k. 29).

Pismem z dnia 21 września 2012 r. wnioskodawczyni cofnęła wniosek o dział spadku po zmarłym B. K. (2), cofnęła wniosek o dział spadku po zmarłej A. K. (2) oraz wniosła o pozostawienie stron przy poniesionych dotychczas kosztach postępowania (cofnięcie wniosków k. 117).

W dniu 24 września 2012 r. na rozprawie uczestnik nie wyraził zgody na cofnięcie wniosku przez wnioskodawczynię (protokół z rozprawy k. 32).

Uczestnik postępowania A. K. (1) wskazał, iż kwestionuje wartości składników majątku spadkodawcy wymienionych we wniosku o dział spadku w pkt 1 i 2 tj. udziału we spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w W. przy ul. (...) i udziału w zabudowanej nieruchomości, położonej w S.. Jednocześnie wskazał, że nie kwestionuje wartości samochodu osobowego marki F. (...) (pismo uczestnika z dnia 7.10.2013 r., k. 125).

Pismem z dnia 16 września 2014 r. uczestnik wniósł o dokonanie podziału majątku dorobkowego A. i B. K. (1) i działu spadku po A. K. (2) w ten sposób, aby: przyznać na rzecz uczestnika A. K. (1) prawo do spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu nr (...), położonego w W. przy ul. (...) ze spłatą na rzecz B. K. (1), przyznać na wyłączną własność A. K. (1) udział w nieruchomości, położonej w S. przy ul. (...) ze spłatą na rzecz B. K. (1) oraz podział majątku dorobkowego A. K. (2) i B. K. (1) i działu spadku po B. K. (1) w ten sposób, że ustalić, że w skład spadku po B. K. (1) wchodzi roszczenie o zwrot nakładów poczynionych przez A. K. (2) z majątku wspólnego A. K. (2) i B. K. (1) na jej majątek odrębny w kwocie 61.343,83 zł i zaliczyć tę kwotę na udział spadkowy A. K. (2), ustalić, że w skład spadku po B. K. (1) wchodzi wierzytelność – spłata z tytułu działu spadku po A. K. (2) w kwocie 342.472,50 zł, przyznać tytułem podziału majątku wspólnego A. K. (2) i B. K. (1) i działu spadku po B. K. (1) na rzecz A. K. (2) środki znajdujące się na rachunkach: oszczędnościowej ksiąteczki mieszkaniowej nr (...) w kwocie 20.000 zł, S. z (...) o nr (...) w kwocie 487,79 zł, ksiąteczki

terminowej (...) w kwocie 12.740,93 zł, księżeczki mieszkaniowej (...) w kwocie 3.484,92 zł, przyznać tytułem podziału majątku wspólnego A. K. (2) i B. K. (1) i działu spadku po B. K. (1) na wyłączną własność A. K. (2) samochód osobowy marki F. (...), zasądzić od A. K. (1) na rzecz A. K. (2) spłatę w wysokości 128.635,93 zł płatne w ratach: 50.000 zł w terminie 1 miesiąca od uprawomocnienia się postanowienia oraz 78.635,93 zł w 43 ratach po 18.000 zł i 44 racie w wysokości 1.235,93 zł oraz nakazanie A. winiarskiej – K. wydanie uczestnikowi lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w W. przy ul. (...), w terminie 1 miesiąca od uprawomocnienia się postanowienia (pismo uczestnika z dnia 16.09.2014 r. k. 156-157).

W piśmie procesowym z dnia 29 października 2014 r. wnioskodawczyni podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko i wniosła o sprzedaż spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu nr (...) położonego przy ul. (...) w W. i podział uzyskanej kwoty w stosunku 3/8 dla wnioskodawczyni i 5/8 dla uczestnika, sprzedaż działki rekreacyjnej położonej w S. i podział uzyskanej kwoty w takim samym stosunku oraz sprzedaż samochodu osobowego marki F. (...) i podział uzyskanej kwoty w stosunku 3/4 dla wnioskodawczyni i 1/4 dla uczestnika i podział pozostawionej przez spadkodawcę kwoty depozytów bankowych, wynoszącej 24.172,28 zł w stosunku 3/4 dla wnioskodawczyni i 1/4 dla uczestnika (pismo procesowe wnioskodawczyni z dnia 29.10.2014 r. k. 2-7).

W piśmie procesowym z dnia 11 grudnia 2014 r. wnioskodawczyni wniosła o dział spadku po B. K. (1) w następujący sposób: przekazanie na wyłączną własność wnioskodawczyni spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu nr (...), przy ul. (...) w W. o wartości 399.930,00 zł, przekazanie na wyłączną własność uczestnika działki rekreacyjnej położonej w S. o wartości 56.700,00 zł, przekazanie na rzecz uczestnika całości depozytów bankowych pozostawionych przez zmarłego w dniu otwarcia spadku tj. kwoty 24.172,28 zł, przekazanie na wyłączną własność wnioskodawczyni samochodu osobowego F. (...) o wartości 16.000,00 zł, ustalenie, że różnicę w wysokości 214.564,54 zł pomiędzy wartością przedmiotów przekazanych na własność wnioskodawczyni i uczestnika, po odliczeniu korzyści odniesionych przez uczestnika w wyniku prowadzenia działalności gospodarczej bez ponoszenia kosztów eksploatacji lokalu, w której była prowadzona oraz innych kwot i wartości dóbr przekazanych przez zmarłego na dobro uczestnika o łącznej wartości 195.800,00 zł tj. kwotę 18.764,54 zł wnioskodawczyni spłaci w ratach miesięcznych w kwocie 2.000,00 zł płatnych na konto wskazane przez uczestnika (pismo procesowe wnioskodawczyni z dnia 11.12.2014 r. k. 196-198).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) o powierzchni 71,20 m², położonego przy ul. (...) w W. przysługiwało w udziale wynoszącym 3/4 B. K. (1), zmarłemu w dniu 30 stycznia 2011 r., który był członkiem (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...). Udział wynoszący 1/4 wskazanego spółdzielczego prawa do lokalu przysługuje A. K. (1). Wartość rynkowa spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...), położonego w W. przy ul. (...) wynosi 399.930,00 zł (operat szacunkowy opracowany przez biegłego E. W. (1) k. 75-84, oświadczenie k. 105, zaświadczenie z (...) k. 108).

Spadek po zmarłym w dniu 30 stycznia 2011 r. B. K. (1) nabyli na podstawie ustawy żona A. K. (2) z d. H. oraz jego syn A. K. (1) po 1/2 części spadku każde z nich (postanowienie Sądu z dnia 10.08.2011 r. o sygn. akt I Ns 112/11).

Spadkodawcy B. K. (1) oraz jego pierwszej żonie A. K. (2) przysługiwał na zasadzie wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej udział wynoszący 9/28 we współwłasności nieruchomości gruntowej, położonej w miejscowości S. P., przy ul. (...), gmina N., oznaczonej jako działka ewidencyjna nr (...), o powierzchni 900 m², zabudowanej budynkiem letniskowym. Dla której prowadzona jest księga wieczysta przez Sąd Rejonowy w Legionowie IV Wydział Ksiąg Wieczystych o nr (...). Wartość rynkowa prawa własności do nieruchomości gruntowej – udziału wynoszącego 9/28 części działki nr (...) o powierzchni 900 m² wynosi 56.700,00 zł (operat szacunkowy sporządzony przez biegłego geodetę E. W. (2) k. 85-96).

B. K. (1) posiadał w (...) Bank (...) S.A. rachunek bankowy S. z (...) o nr (...). W dacie zgonu tj. w dniu 30 stycznia 2011 r. na rachunku znajdowały się środki pieniężne w wysokości 487,79 zł. Współwłaścicielem rachunku była A. K. (2), która wypłaciła z tego rachunku bankowego w dniu 31 stycznia 2011 r., kwotę 154.239,54 zł. Rachunek ten został zamknięty

w dniu 2 lutego 2011 r. Ponadto B. K. (2) posiadał w (...) S.A. oszczędnościową książeczkę mieszkaniową, na której saldo na datę zgonu wynosiło 20.000,00 zł. Współwłaścicielem tego rachunku również była A. K. (2) i rachunek został zamknięty w dniu 2 lutego 2011 r. Prowadzona była dla niego także książeczka terminowa (...) wkład I, stan środków na dzień zgonu wynosił 12.740,93 zł. Do książeczki byli ustanowieni pełnomocnicy A. K. (1) i A. K. (2) oraz książeczkę mieszkaniową nr (...) ze stanem na dzień zgonu wynoszącym 3.400 zł oraz odsetki ubiegłe 84,89 zł i odsetki bieżące 0,03 zł (zeznania wnioskodawczyni k. 18-22 i k. 25-28, zaświadczenie z (...) S.A. k. 103-104, zestawienie operacji za okres od dnia 25 stycznia 2011 r. do 30 września 2011 r. k. 143-148, zaświadczenie z (...) S.A. k. 149 i k. 176).

A. K. (2) nabyła w czasie związku małżeńskiego ze spadkodawcą własność samochodu osobowego marki F. (...), rok produkcji 2008 o nr rejestracyjnym (...) o wartości 16.000 zł (okoliczność niesporna, dowód rejestracyjny k. 200-201).

W dniu 31 grudnia 1996 r. A. K. (1) zakupił od R. Ś. samochód marki T. model S 237 o nr rejestracyjnym (...), rok produkcji 1986 r. za kwotę 2.100 zł (dowód: umowa sprzedaży samochodu k. 134, zeznania uczestnika k. 26-27).

W dniu 1 marca 2001 r. pomiędzy Pomoc (...) (wyzierżawiający) a Holowanie (...) Samochodowych I. Z. (dierzawca) została zawarta umowa dzierżawy samochodu ciężarowego marki M. (...) o nr rej. (...) C. Na mocy umowy wydzierżawiający zobowiązał się płacić dzierżawcy czynsz w wysokości 100 zł plus VAT w wymiarze miesięcznym. Umowa została zawarta na czas nieokreślony (dowód: umowa dzierżawy k. 135).

W dniu 27 marca 2006 r. A. K. (1) (kredytobiorca) a (...) Bankiem S.A. w K. została zawarta umowa kredytu nr (...), na sfinansowanie zakupu pojazdu marki M. (...), rok produkcji 1996. Kwota udzielonego kredytu wynosiła równowartość w złotych polskich kwoty 13.572,32 CHF na okres od dnia 27 marca 2006 r. ze spłatą do dnia 25 marca 2011 r. (dowód: umowa kredytu k. 136-138).

W dniu 13 lutego 2004 r. pomiędzy Skarbem Państwa a A. K. (2) i B. K. (1) została zawarta w formie aktu notarialnego, umowa ustanowienia odrębnej własności i sprzedaży lokalu mieszkalnego o nr (...), położonego w budynku przy ul. (...) w W. o powierzchni użytkowej 63,40 m², składającego się z trzech pokoi, usytuowanego na trzeciej kondygnacji (na drugim piętrze) w budynku wraz z powierzchnią przynależną – piwnicą nr 6 o powierzchni 7,85 m² oraz udziałem wynoszącym (...) we współwłasności części wspólnych budynku i jego urządzeń oraz takim samym udziałem w użytkowaniu wieczystym działki gruntu, na której budynek jest posadowiony, za cenę 178.039,00 zł. Dla wyodrębnionego lokalu została założona księga wieczysta o nr (...), prowadzona przez Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w W. VII Wydział Ksiąg Wieczystych (dowód: akt notarialny rep. A nr (...) k. 56-65, odpis zupełny z księgi wieczystej k. 158-165).

W dniu 18 sierpnia 2004 r. A. K. (2) darowała wnukowi S. M. lokal mieszkalny o nr (...), położony w budynku przy ul. (...) w W., a A. M. w imieniu małoletniego syna przyjęła tę darowiznę (dowód: umowa darowizny, akt notarialny rep. A nr (...) k. 67-72).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów.

Sąd dał wiarę dowodom z wymienionych wyżej dokumentów i ich kopii, albowiem nie budzą one wątpliwości co do ich autentyczności, a ich wiarygodność nie była w toku postępowania kwestionowana przez żadnego z uczestników postępowania. Z tych przyczyn stwierdzone dokumentami okoliczności, mimo że niektóre z nich złożone zostały w formie kopii, Sąd mógł uznać za ustalone już na podstawie art. 230 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., jako fakty przyznane.

Ostatecznie nie było sporu pomiędzy uczestnikami co do wartości samochodu marki F. (...), wchodzącego w skład majątku wspólnego B. K. (1) i wnioskodawczyni. Fakt ten nie wymagał, zatem dowodzenia (art. 229 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). Kwestionowana była natomiast w toku postępowania wartość spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) o powierzchni 71,20 m², położonego przy ul. (...) w W. oraz udział wynoszący 9/28 we współwłasności nieruchomości gruntowej, położonej w miejscowości S. P., przy ul. (...), gmina N., oznaczonej jako działka ewidencyjna nr (...), o powierzchni 900 m². Dlatego na tę okoliczność Sąd dopuścił dowód z opinii

biegłego z zakresu wyceny nieruchomości. Opinie w sprawie sporządził w formie operatów szacunkowych biegły sądowy E. W. (2). Opinie biegłego zostały sporządzone w sposób charakterystyczny dla tego typu dokumentów, po dokonaniu oględzin wycenianych nieruchomości i porównaniu z cenami rynkowymi nieruchomości podobnych. Dawало to podstawę do uznania opinii za fachowe i rzetelne, tym bardziej, że wnioskodawczynie i uczestnik nie kwestionowali sporządzonych przez biegłego wycen.

Odnosząc się do zeznań wnioskodawczynie w kwestii celu na jaki przeznaczyła ona wypłacone w dniu 31 stycznia 2011 r., środki pieniężne z rachunku bankowego spadkodawcy oraz dotyczących darowizn na schedę spadkową, w ocenie Sądu są one zupełnie niewiarygodne i motywowane wyłącznie chęcią uzyskania korzystnego dla wnioskodawczynie rozstrzygnięcia, bez związku z obiektywnymi faktami. Życiowe doświadczenie pokazuje, że bliscy osób ciężko chorych potrafią działać nieracjonalnie z medycznego punktu widzenia. Jednakże opisane przez wnioskodawczynie okoliczności przekazania wypłaconych środków na cele kultu religijnego są tak ogólne, że nie poddają się żadnej weryfikacji. Tym samym wobec braku innych dowodów Sąd uznał na zasadzie art. 233 § 2 kpc, że wnioskodawczynie zachowała wypłacone pieniądze dla siebie. Ponieważ środki na rachunek bankowy zostały wpłacone w czasie trwania wspólności majątkowej Sąd uznał, że w całości stanowią one majątek wspólny i podlegają rozliczeniu.

Odnosząc się do kwestii darowizn, jakie miały zostać poczynione na rzecz uczestnika Sąd uznał, że przede wszystkim nie zostały one należycie wykazane – w szczególności co do wysokości. Wnioskodawczynie podała ogólny opis biżuterii. Jednak mając na względzie zasady życiowego doświadczenia nie jest możliwe, aby była ona warta 80 000 zł. (jak twierdziła wnioskodawczynie) Za taką kwotę można nabyć kilkanaście monet bulionowych (np. złotych monet o nominale 20 dolarów USA) kilkanaście pierścionków z brylantami albo kilkadziesiąt dowolnej grubości łańcuszków. Trzeba również pamiętać, że wzmiankowane darowizny biżuterii miały zostać dokonane w związku z pojawieniem się wnuków spadkodawcy. Zdaniem Sądu wszelkie prezenty z tak szczególnej okazji jak narodziny dziecka lub czas oczekiwania na jego narodzenie – podobnie jak z okazji ślubu - wskazują na zwolnienie obdarowanych z obowiązku zaliczenia na schedę spadkową. Osoba mająca niebawem zostać dziadkiem nie myśli o rozrzędzaniu majątkiem na wypadek śmierci, raczej okazuje radość z nowej sytuacji rodzinnej.

Z podobnych przyczyn Sąd nie mógł uznać za wykazane pozostałych darowizn. Z dokumentów przedstawionych przez uczestnika wynika, że jeden pojazd nabył za pieniądze z kredytu zaś drugi nawet nie stał się jego własnością.

Sąd uznał, że darowizna telefonów rzeczywiście miała miejsce. Wprawdzie stanowiska stron były w tym zakresie sporne, ale wnioskodawczynie przedstawiła na rozprawie szereg dokumentów m.in. instrukcję obsługi telefonu sprzed kilkunastu lat. Zdaniem Sądu i ta darowizna została poczyniona z zamiarem zwolnienia uczestnika (syna spadkodawcy) z obowiązku zaliczenia. Wartość tego rodzaju dóbr jak telefony – nawet biorąc pod uwagę zmienność modeli telefonów w czasie – jest niewielka w stosunku do całości majątku spadkodawcy. Twierdzenia o wyjątkowej wartości telefonów nie są uzasadnione w świetle zasad życiowego doświadczenia. Dość powiedzieć, że kilkanaście lat temu można było tego rodzaju modele telefonów kupić jako **budżetowe** - dostępne m.in. dla studentów i innych osób bez stałych dochodów.

Spór w niniejszej sprawie w zasadzie sprowadzał się do ustalenia przynależności niektórych składników majątku spadkowego, oraz przyznania poszczególnych składników osobom uprawnionym.

Sąd zważył, co następuje:

W pierwszym rzędzie wskazać należy, że uczestnik A. K. (1) cofnął pozew o dopuszczenie go do współposiadania lokal mieszkalnego nr (...), położonego przy ul. (...) w W., a wnioskodawczynie nie sprzeciwiła się temu, zatem w tej części postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2012 r., Sąd umorzył postępowanie na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Przedmiotem dalszych rozważań będą zatem wyłącznie kwestie związane z podziałem majątku wspólnego małżeńskiego B. K. (1) i A. K. (2) oraz majątku wspólnego małżeńskiego B. K. (1) i A. K. (2), a także dział spadku po B. K. (1) i A. K. (2).

Postępowanie o dział spadku uregulowane zostało w przepisach rozdziału 9 w art. 680- 689 k.p.c. Artykuł 689 k.p.c. zezwala na połączenie w jednym postępowaniu działowym sprawy o dział spadku, zniesienie współwłasności oraz o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności małżeńskiej. W przypadku, gdy w skład spadku wchodzi udział spadkodawcy w majątku objętym małżeńską wspólnością ustawową, do dokonania działu spadku niezbędne jest uprzednie albo jednoczesne z działem spadku - połączone w tym samym postępowaniu- przeprowadzenie podziału majątku wspólnego.

Zgodnie z art. 567 § 3 k.p.c. do postępowania o podział majątku dorobkowego po ustaniu wspólności majątkowej stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku. Rozliczeniu podlega całość stosunków majątkowych między małżonkami według stanu na dzień ustania wspólności ustawowej, natomiast przedmiotem podziału pozostaje stan czynny masy majątkowej w czasie orzekania o podziale. Z kolei w postępowaniu o dział spadku jego stan ustala się według chwili otwarcia spadku, a wartość według cen z chwili dokonania podziału (vide: orzeczenie sądu Najwyższego z dnia 27 września 1974 roku, III CZP 58/74, OSNC 1975/6/90).

W niniejszej sprawie doszło do połączenia postępowania o podział majątku wspólnego B. K. (1) oraz A. K. (2) i działu spadku po B. K. (1) i A. K. (2), a także podział majątku wspólnego B. K. (1) i A. K. (2).

Wskazać należy, że **wspólność ustawowa małżonków B. K. (1) i A. K. (2) ustala przed dniem 20 stycznia 2005 roku**, zatem do podziału ich majątku dorobkowego znajdują zastosowanie przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego w brzmieniu obowiązującym przed nowelizacją, dokonaną ustawą z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy- Kodeks rodzinnym i opiekuńczy oraz niektórych ustaw (Dz. U. z 2004 r., nr 162, poz. 1691)- stosowanie do treści art. 5 ust. 5 pkt 3 powołanej ustawy.

W czasie trwania małżeńskiej wspólności ustawowej majątek dorobkowy małżonków jest niepodzielny. Z chwilą ustania małżeństwa, ustaje także wspólność majątkowa, która łączyła małżonków, a do zgromadzonego przez nich majątku dorobkowego stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych- art. 42 k.r.o. Na skutek przekształcenia się, z chwilą ustania małżeństwa wspólności łącznej we współwłasność w częściach ułamkowych, następuje określenie udziałów małżonków w majątku wspólnym. Zgodnie z art. 43 § 1 k.r.o. udziały te są równe.

W pierwszej kolejności ustalić należało zatem, że w skład majątku wspólnego B. K. (1) oraz A. K. (2) wchodziły: spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego o pow. 71,20 m² nr 55, w budynku przy ul. (...) w W. o wartości 399.930,00 zł oraz udział w wysokości 9/28 we współwłasności nieruchomości znajdującej się przy ul. (...) w miejscowości S. I, gmina N., oznaczonej jako działka (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta przez Sąd Rejonowy w Legionowie IV Wydział Ksiąg Wieczystych o nr (...), o wartości 56.700,00 zł. Wartości nieruchomości ustalone przez biegłego nie były kwestionowane w toku postępowania (pkt 1 postanowienia).

Na skutek śmierci A. K. (2) w dniu 29 grudnia 1988 r., a w konsekwencji ustania wspólności majątkowej małżeńskiej, nastąpiło ustalenie równych udziałów B. K. (1) i A. K. (2) w opisanych wyżej nieruchomościach, zgodnie z art. 43 § 1 k.r.o. (pkt II postanowienia). Stosownie do tej regulacji Sąd ustalił więc w pkt III postanowienia, że w skład spadku po A. K. (2) wchodzi udział w wysokości 1/2 części udziału w spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu opisanym w pkt 1a oraz udział wynoszący 9/56 w nieruchomości opisanej w pkt 1b, bowiem wspólnie małżonkom przysługiwał udział wynoszący 9/28. Wysokość tych udziałów nie była sporna pomiędzy wnioskodawczynią, a uczestnikiem.

W dalszej kolejności ustaleniu podlegało co wchodzi w skład majątku wspólnego B. K. (1) i A. K. (2). Na podstawie zgromadzonych w sprawie dowodów Sąd ustalił, że w skład majątku wspólnego B. K. (1) oraz A. K. (2), wchodziły: prawo własności samochodu F. (...) o numerze rejestracyjnym (...), numer VIN: (...), o wartości 16 000 zł, pieniądze wypłacone przez A. K. (2) z rachunku bankowego numer (...) w kwocie 154.239,54 zł, wierzytelności z tytułu książeczki mieszkaniowej numer (...) wkład I o wartości 12.740,93 zł oraz wierzytelności z tytułu książeczki mieszkaniowej numer (...) o wartości 3 400 zł (pkt 4 postanowienia). Okoliczności faktyczne wskazujące na konieczność włączenia wypłaconych środków do dzielonego majątku zostały omówione powyżej.

Na skutek śmierci B. K. (1) w dniu 30 stycznia 2011 r. ustala wspólność majątkowa małżeńska i nastąpiło ustalenie równych udziałów w majątku wspólnym małżonków po 1/2 części (pkt. 5 postanowienia).

Po ustaleniu składu poszczególnych mas majątkowych należało orzec, który ze składników przypadnie wnioskodawcy, a który uczestnikowi. Mieszkanie jest z zasady niepodzielne, a więc należało zdecydować, kto otrzyma je na wyłączną własność z obowiązkiem spłaty. W ocenie Sądu nie zachodziły szczególne okoliczności przemawiające za przyznaniem prawa do lokalu którejkolwiek ze stron. Wprawdzie w lokalu ostatnio zamieszkiwała wnioskodawczyni, ale nie było to mieszkanie, w którym spędziła całe życie. Z kolei uczestnik zamieszkuje w innym miejscu – lokal nie jest mu zatem potrzebny do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych. W tej sytuacji – biorąc pod uwagę chęć zatrzymania pojazdu przez wnioskodawczynię – Sąd kierował się w pierwszym rzędzie potrzebą zminimalizowania przepływów pieniężnych. Zdaniem Sądu uczestnik, który deklarował wolę i możliwości spłaty połowy zasądzonej kwoty niemal natychmiast, a pozostałą część z kredytu daje lepsze zabezpieczenie szybkiego zakończenia sporu przez terminową realizację spłaty – zaś przyznane mu prawo do lokalu zapewni w razie potrzeby przeprowadzenie egzekucji. Wnioskodawczyni deklarowała jedynie możliwość spłaty ratalnej, co w znacznej części deprecjonowałoby zasądzoną spłatę.

W tej sytuacji Sąd przyznał mieszkanie i udział w nieruchomości uczestnikowi, zaś pojazd i środki jeszcze pozostające na rachunkach bankowych – wnioskodawczyni z zasądzeniem odpowiedniej spłaty (wyliczenia w tabeli). Zdaniem Sądu termin trzech miesięcy od daty uprawomocnienia się orzeczenia umożliwi uczestnikowi zgromadzenie środków na jednorazową spłatę nawet wobec konieczności zaciągnięcia kredytu. O obowiązku opróżnienia lokalu Sąd orzekł na zasadzie art. 624 zd. 2 kpc. Podstawą prawną podziału jest art. 212 §§ 1 i 2 kc w zw. z art. 1035 kc.

Rozliczenia przedstawia następująca tabela (kwoty oznaczają wartości w złotych, ułamki zwykle – należny udział w danym składniku spadku)

			Wartości należne uczestnikowi		
Lokal	(...)	x5/8	(...),3		
Udział	(...)	x5/8	(...),5		
Samochód	(...)	x1/4	4000		
Pieniądze	(...),5	x1/4	(...),89		
Książeczka	(...), 93	x1/4	(...),23		
Książeczka	3 400	x1/4	850		

Suma	(...),5		(...),9		
------	---------	--	---------	--	--

Łączna wartość składników spadku wyniosła 630 269,50 zł, kwota należna uczestnikowi to 331988,90zł, a wartość przyznanych mu składników. Ponieważ wnioskodawczyni otrzymała wszystkie poza nieruchomościami składniki spadku, należna jej spłata odpowiada różnicy wartości składników przyznanych uczestnikowi (456 930 zł) i należnej mu sumy (331988,90zł) co daje kwotę 124 641,12 zł (punkt 7f postanowienia)

Podstawą orzeczenia o kosztach jest art. 520 § 1kpc. Natomiast o obowiązku zwrotu połowy środków wydatkowanych na biegłego Sąd orzekł na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.